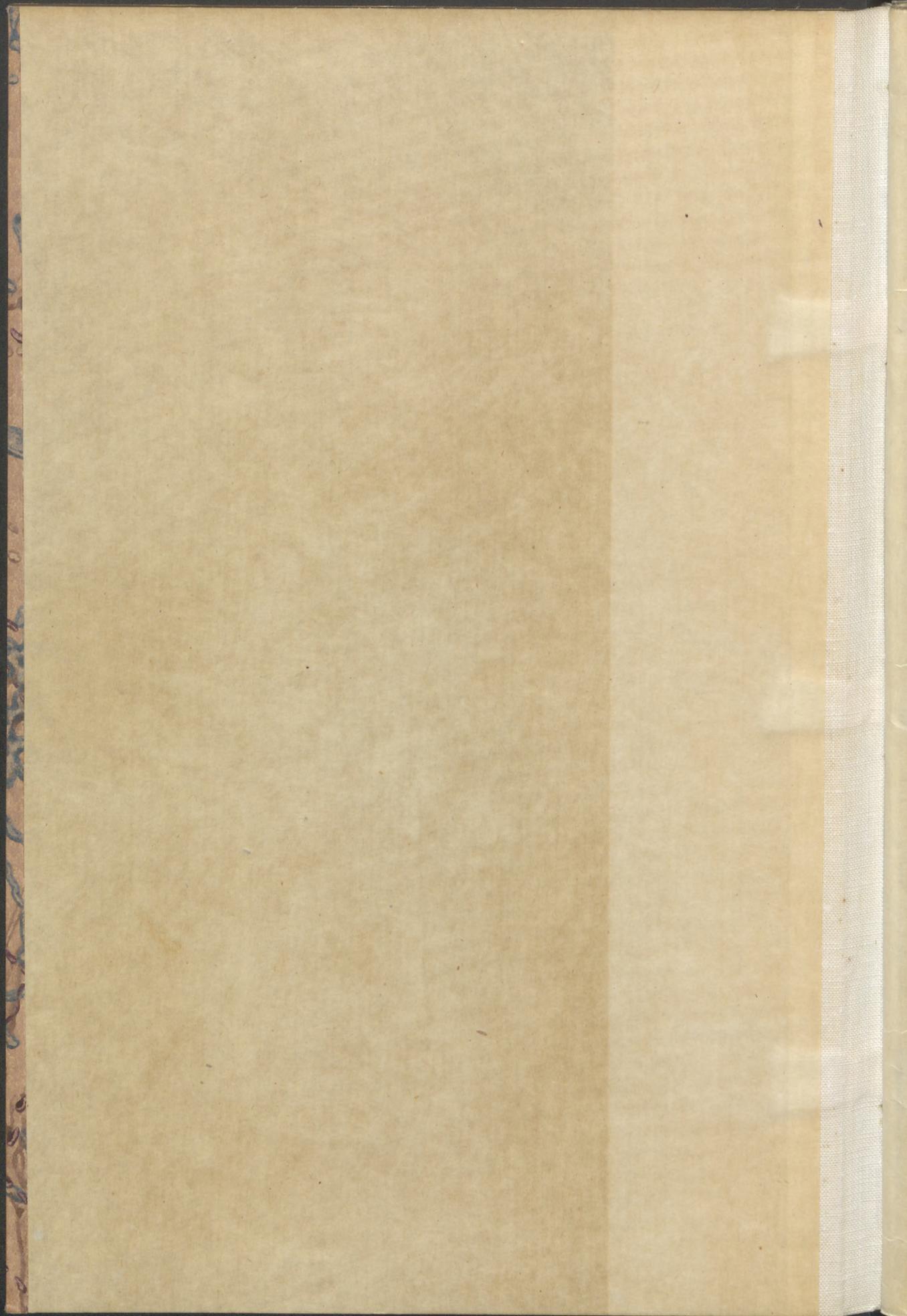
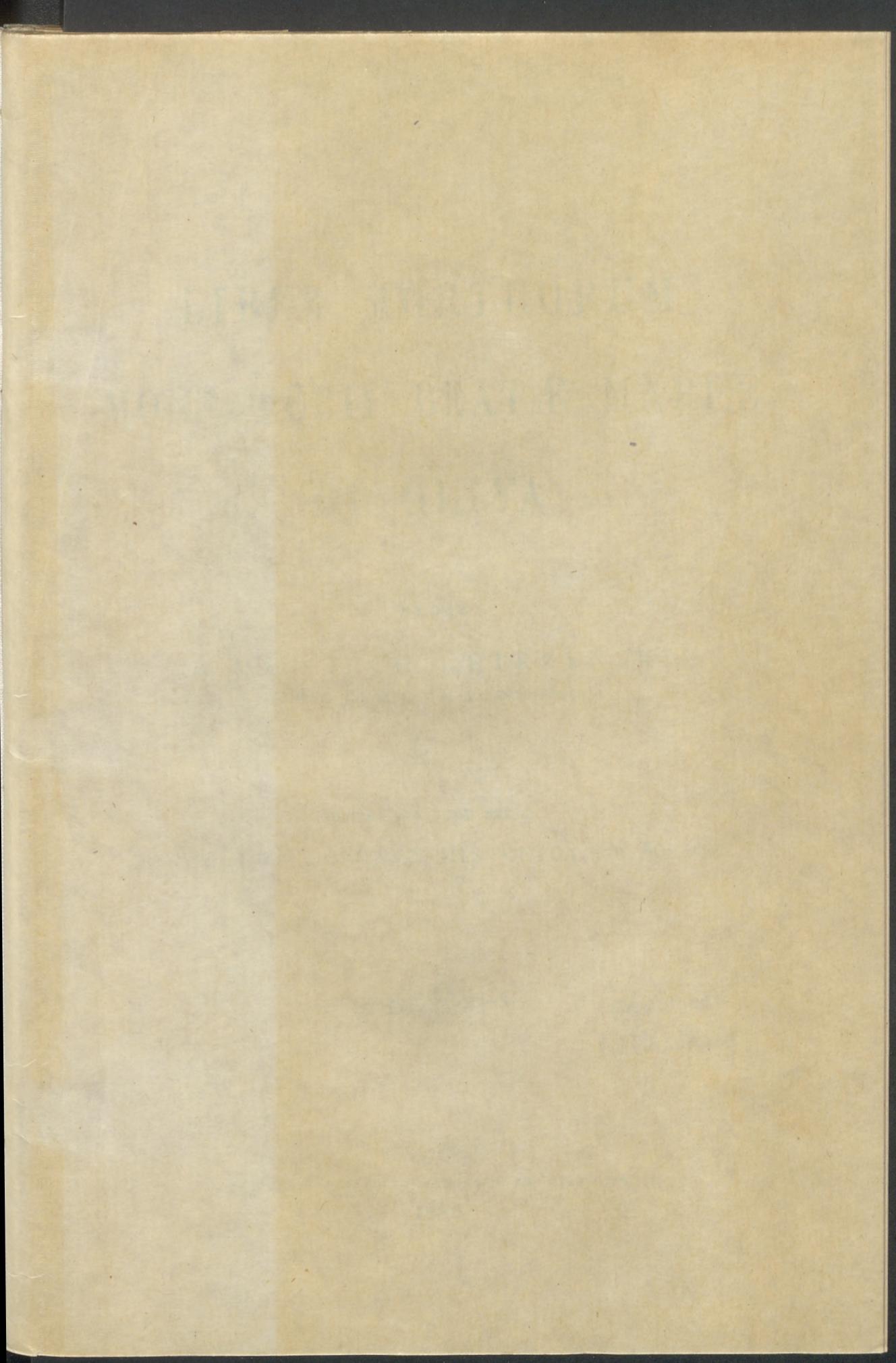
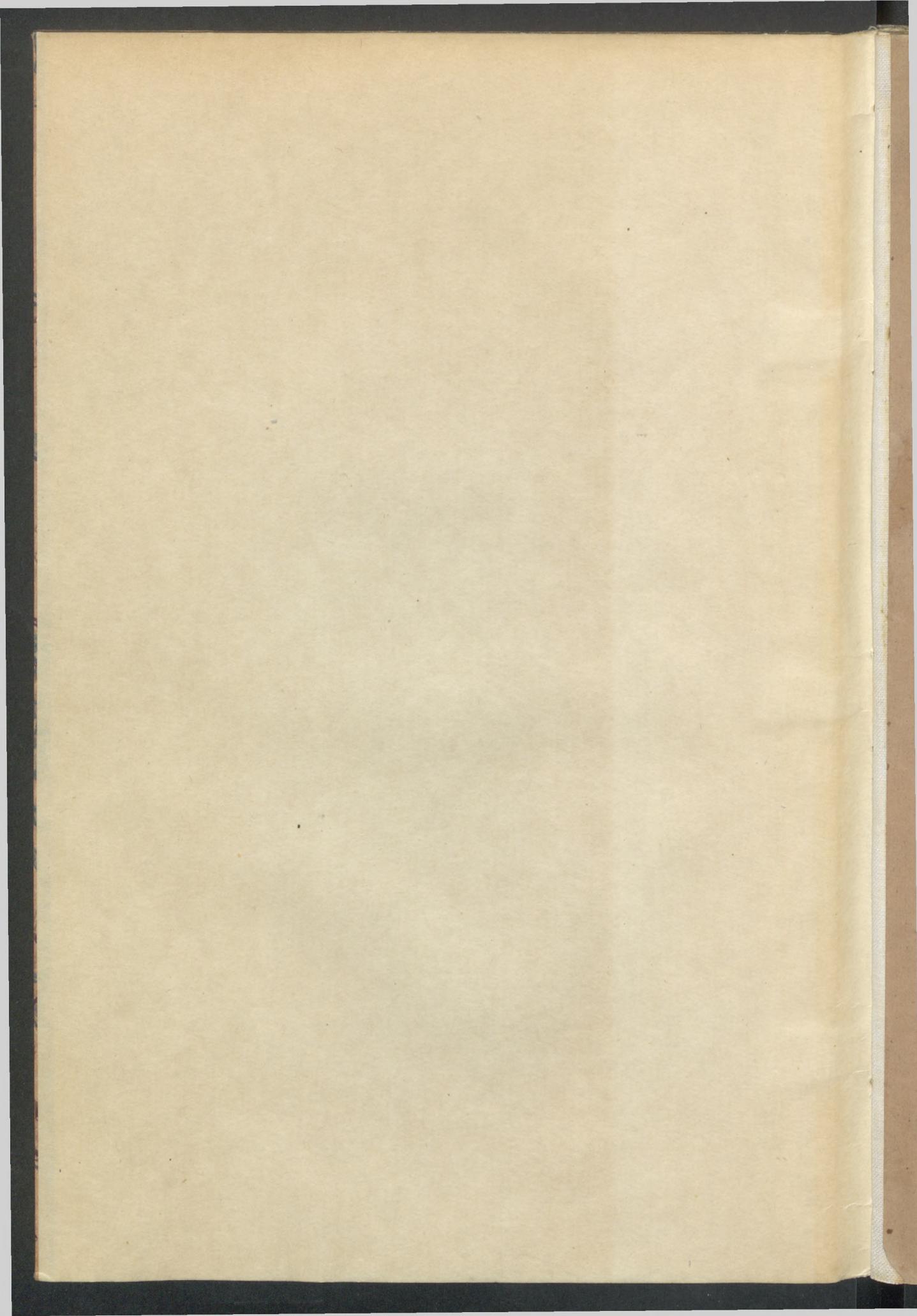

109604

489601

LIBER MORTUORUM
MONASTERII BEATÆ MARIAE
DE OLIVA

WYDAŁ

DR WOJCIECH KĘTRZYŃSKI,
DYREKTOR ZAKŁADU NAR. IM. OSSOLIŃSKICH.

ODBITKA Z V TOMU DZIEŁA:

MONUMENTA POLONIÆ HISTORICA STR. 501—536.

Ze zbiorów
X. J. POLKOWSKIEGO

LWÓW

Z DRUKARNI ZAKŁADU NARODOWEGO IM. OSSOLIŃSKICH

1886

Not

Nrak K.

LIBER MORTUORUM MONASTERII BEATÆ MARIAE DE OLIVA

WYDAŁ

DR WOJCIECH KĘTRZYŃSKI,
DYREKTOR ZAKŁADU NAR. IM. OSSOLIŃSKICH.

ODBITKA Z V TOMU DZIEŁA:

MONUMENTA POLONIAE HISTORICA STR. 501—536.

Ze zbiorów
X. J. POLKOWSKIEGO

LWÓW

Z DRUKARNI ZAKŁADU NARODOWEGO IM. OSSOLIŃSKICH

1886

ИДЕОГРАФИЧЕСКАЯ
БИБЛИОТЕКА
ДЛЯ ДЕТЕЙ ПЯТЫХ КЛАССОВ

III 489.601

LIBER MORTUORUM MONASTERII BEATAE MARIAE DE OLIVA

WYDAŁ

Dr. WOJCIECH KĘTRZYŃSKI.

Jak inne klasztory, tak i klasztor oliwski zakonu cysterskiego posiadał swój *Liber mortuorum*, w którym zapisywano od początku istnienia imiona i nazwiska braciszków zakonnych, oraz dobrodziejów tak duchownych jak i świeckich, aby za ich dusze się modlono. Stary kodeks tego *Necrologium* przechował się szczęśliwie do XVI wieku. Gdy roku 1577 Gdańskie wojny z Stefanem Batorym zburzyły klasztor oliwski, wtedy ów kodeks uległ znacznym uszkodzeniom, został bowiem rozzarty i rozszarpany. Zebrane potem karty czyniły jeszcze czas jakiś zadość potrzebom zakonników, ale stan jego, widać nienajlepszy, wymagał, aby go zastąpiono innym, trwalszym i lepszym exemplarzem. Przepisano go zatem roku 1615 na nowo ozdobnie na pergaminie i w nowej tej księdze przeznaczonej do użytku klasztornego, zapisywano nadal nazwiska zmarłych aż do początku tego wieku, ostatnie zapiski bowiem pochodzą z lat 1799, 1802 i 1806.

Przypadek zdarzył, że nowy *Liber mortuorum* pozostał przy kościele oliwskim, podczas gdy biblioteka po kasacji klasztoru sprzedana na publicznej licytacji, rozproszyła się po całym świecie; kodeksy jej bowiem znajdują się dzisiaj w Gdańsku, Królewcu, Berlinie, Krakowie, Dzikowie i w kilku bibliotekach lwowskich. Pozbawiony jednak należytej opieki uległ strasznym uszkodzeniom i tylko gorliwemu zajęciu się p. Dra Antoniego Małeckiego, który roku 1882 bawił w Sobotach, zawiadzić należy, że go na nowo odszukano i do Lwowa mi przysłano.

Jestto foliant w czarną skórę oprawny; na pierwszej jego karcie czytamy: *Incipit prologus in regulam divi Benedicti*. Pismo to jest wielkie i ładne, na liniach; iniciały i nagłówki napisano minią. Taż reguła mieści się na 55 kartach nieliczbowanych i obejmuje 73 rozdziałów. Pomiędzy kartami 55 a 56 wycięto 3 karty.

W drugiej części kodeksu mieści się odpis księgi zmarłych; na karcie 56 znajduje się tytuł następujący, który zarazem o jej powstaniu donosi: *Liber fundatorum, fratrum, conversorum, familiarium ac benefactorum defunctorum monasterii beatae Mariae de Oliva nec non sororum conventus Zarnovicensis denuo post direptum codicem antiquum collectus et in anno Domini millesimo sexcentesimo decimo quinto descriptus*.

Tenże *Liber mortuorum* jest tak urządżony, że każda stronica zawiera 2 dni, każda karta zaś 4. Stronica każda ma obwódkę ozdobną, bardzo starannie piorem wykonaną; również ścianka środkowa dzieląca stronicę na dwie połowy i górna linia oddzielająca datę dzienną od dalszego tekstu także są złożone z drobnych rysunków piorem.

Dzisiejszy tekst *Liber mortuorum* oliwskiego liczy jeszcze kart 51 czyli razem 204 dni; resztę kart wydarto i wycięto i to po dniu 12 Stycznia 2 karty, po 12 Maja 1 kartę, po 3 Lipca 4 a po 20 Sierpnia wszystko aż do końca roku. Brak zatem razem około 40 kart.

Tekst w tym kodeksie się znajdujący jest wogóle starannie przepisany i mieści, jak sam tytuł zapowiada, również zapiski odnoszące się do sąsiedniego klasztoru żeńskiego w Żarnowcu.

W tym samym czasie, w którym p. Małeckiemu udało się odszukać w Oliwie wspomniany kodeks, znalazłem ja drugą kopią w bibliotece Jana hr. Tarnowskiego w Dzikowie, która od poprzedniej mianowicie tem się różni, że zawiera tekst *Liber mortuorum* w całości.

Jest to rękopis papierowy in folio, w białą skórę oprawny, pisany kilku rękami w początkach XVII wieku. Treść jego jest następująca:

- 1) *Gesta variorum episcoporum*. k. 1—3. Karty 4—8 nie są zapisane.
- 2) *Gesta quaedam sancti patris nostri Bernardi, quae in vita eius non habentur*. k. 9—10'.
- 3) *Gesta nonnullorum abbatum Cisterciensium*. k. 10'—16. Karty 17—24 są białe.
- 4) *Gesta nonnullorum fratrum Claraevallensium*. k. 25'—31', 41—42, 49—52'; niezapisane zaś są karty 32—40, 43—48, 53—57.
- 5) *Pontifices maximi ex ordine Cisterciensi*. k. 58; *archiepiscopi et episcopi*. k. 58—59; *abbates s. ordinis Cisterciensis*. k. 60; *priores et suppiores*. k. 60'; *monachi*. k. 61—62; *conversi*. k. 62'; *abbatissae*. k. 63; *virgines moniales*. k. 63.
- 6) *Vita et miracula sanctissimi patris Benedicti per Thomam Treterum custodem et canonicum Varmensem conscripta [Originale restat]*. k. 65—73. Na boku znajdują się całe ustępy w innym opracowaniu, na co wskazuje wyraz *aliter*. Całość pisana w dystychach.
- 7) *Annalium primae monasterii beatae Mariae de Oliva fundationis tomus primus, collectus partim ex antiquissimis eiusdem ecclesiae Olivensis tabulis, partim vetustissimis manu scriptis codicibus per venerabiles patres monasterii beatae Mariae de Colbacz et fratres Olivenses conscriptis, qui vel ipsimet haec fieri oculis conspexere vel ab iis, qui illustris ducis Swantopolci contemporanei fuere, sese audisse contestati sunt; scriptus anno Domini millesimo sexcentesimo vigesimo secundo.*
 - a) *Tabula prima fundatorum*. k. 74—77.
 - b) *Secunda tabula benefactorum*. k. 77—79.
 - c) *De prima fundatione monasterii Olivae* czyli kronika oliwska starsza. k. 79—103. Na końcu: *Hucusque prima pars, quae scripta est a quodam fratre professo Olivensi et ad nos transmissa.*

d) *Secunda pars hinc inde collecta similiter per fratres Olivenses 1356—1545.* k. 103—114. Na końcu: *Haec de his, quae Olivae aut in vicinia illius ab anno Domini 1170 usque ad annum 1545 acticata, tum etiam de magistris generalibus cruciferorum, qui protunc coaevi fuere nec non aliis notabilibus et scitu dignis, quae circa eadem tempora contigere.*

Na marginesach znajdują się liczne notatki historyczne od roku 1150—1577 po wielkiej części wyjęte z przywilejów klasztornych, które potem, jak się zdaje, ułożone chronologicznie utworzyły w niektórych rękopisach pewien rodzaj roczników.

- 8) *Catalogus nominum abbatum monasterii beatae Mariae de Oliva.* k. 114'—117.
- 9) *Nomina omnium priorum Carthusiae et generalium eius ordinis.* k. 117'.
- 10) *Magistri Crucigerorum.* k. 118—118'.
- 11) *Ordinarium parvum.* k. 119—122'.
- 12) *Notabilia de gratiarum actione.* k. 123'.
- 13) *Notabilia aliqua alia.* k. 124—124'. Karty 125—136 niezapisane.
- 14) *[Liber mortuorum monasterii Olivensis].* k. 137—173 i 174'. Karty 175—183 nie są zapisane.

Liber mortuorum tu wymieniony również jest kopią przepisaną z oryginału i to współcześnie niemal z kodeksem oliwskim. Wynika to już stąd, że nieliczne późniejsze zapiski skreślone inną ręką, zaczynają się od roku 1622; przypuścić zatem można, że odpis o tym czasie już był dokonany. Kopia dzikowska jest dla nas tem cenniejszą, że się przechowała w całości tak, że z niej dopełnić można tekstu kodeksu oliwskiego, w którym, jak widzieliśmy, brak około 40 kart. Tekst również oddaje wiernie — drobne różnice wykazujemy w notach — a tylko pod jednym względem nie trzymała się ściśle starego oryginału, że zapiski odnoszące się do klasztoru żarnowieckiego sumarycznie traktuje. Podczas gdy bowiem kodeks oliwski wymienia imiona i nazwiska zakonnic żarnowieckich, rękopis dzikowski takowe zupełnie opuszcza, zaznaczając tylko pod odnośną datą, że umarła *soror una, sorores duae, tres* itd. Stąd, zdaje mi się, wynika, że *Liber mortuorum* dla pisarza i układacza rękopisu dzikowskiego miał tylko znaczenie historyczne a jego interesowała głównie historia klasztoru oliwskiego, jak to z układu całego rękopisu wyraźnie widać.

Wydając tutaj *Liber mortuorum* klasztoru oliwskiego, wzięliśmy za podstawę kodeks oliwski oznaczony w notkach literą „O“ a gdzie jego nie stało, posiliłowaliśmy się kodeksem dzikowskim oznaczonym literą „D“. Odmianki zaś obydwóch podajemy pod tekstem. Uwzględniliśmy zaś tylko te zapiski, które znajdowały się w pierwotnym *Liber mortuorum* a które pochodzą w jednym i drugim tekście od głównej ręki. W tej zaś części Księgi zmarłych, w której jedyną naszą podstawą jest kodeks dzikowski, dodaliśmy litery niedzielne i kalendarz rzymski, opuszczone przez niego również jak i nazwiska świąt i świętych.

Nadmieniamy jeszcze, że w dawniejszych czasach czerpali z oliwskiej księgi zmarłych Henriguez w *Menologium Cisterciense*, Werner i Ywo Roweder w swoich

rocznikach oliwskich, oraz Jerzy Schwengel, przeor kartuski, w licznych swoich dziełach.

I A N U A R I U S.

1	A. Circumcisio Domini.	Kal. Ianuarii.
	Gerhardus prior. Nicolaus monachus et sacerdos. Walchardus conversus.	
	<i>Barbara Sasse priorissa in Sarnowitz. Goza et Gertrudis Gotisknecht sorores in Sarnowitz.</i>	
2	B. Octava sancti Stephani.	IV Nonas Ianuarii.
	Dominicus monachus et sacerdos.	
	Anno Domini 1234 ^a combusta est Oliva a Prutenis et occisi sunt sex conversi frater Elco, Tidlifus, Gerboldus, Sibodus, Wulfardus et Bartuss conversi ¹ .	
3	C. Octava sancti Ioannis.	III Nonas [Ianuarii].
	Iacobus monachus et sacerdos. Engelbertus conversus.	
	<i>Remca soror in Sarnowitz.</i>	
4	D. Octava sanctorum Innocentum.	Pridie Nonas [Ianuarii].
	Ioannes monachus et sacerdos. Rembertus et Antonius conversi.	
5	E. Vigilia epiphaniae.	Nonis Ianuarii.
	Nicolaus monachus et sacerdos. Petrus et Ioannes conversi.	
	<i>Ayla priorissa. Catharina et Catharina sorores in Sarnowitz.</i>	
6	F. Epiphaniae Domini.	VIII Idus [Ianuarii].
	Alexander monachus et sacerdos. Sicco novitius. Henricus, Ioannes et Ioannes et Nicolaus conversi. <i>Catharina soror in Sarnowitz.</i>	
7	G.	VII Idus Ianuarii.
	Paulus Sylvanus monachus et sacerdos. Nicolaus conversus.	
	<i>Mechildis soror in Sarnowitz.</i>	
8	A.	VI Idus Ianuarii.
	Conradus novitius. Trutwinus et Hermannus conversi.	
9	B.	V Idus Ianuarii.
	Clemens monachus et sacerdos. Eltacus novitius. <i>Christina soror in Sarnowitz.</i>	
10	C. Guillielmi episcopi.	IV Idus Ianuarii.
	Anno domini 1266 obiit ² Samborius dux Pomeraniae.	
	Wesselus monachus et sacerdos. Ioannes et Laurentius conversi.	

1) D. nie ma conversi. 2) D. nie ma obiit.

*) Obacz Script. Rer. Pr. I, str. 678.

D.	III Idus Ianuarii.	11
Anno Domini 1266 obiit dominus Swantopolcus dux Pomeraniae et fundator ¹ noster. Hermanus monachus et sacerdos. Henricus conversus.		
<i>Margareta soror in Zarnowitz.</i>		
E.	Pridie Idus Ianuarii.	12
Nicolaus monachus et sacerdos. Henricus et Henricus conversi.		
<i>Veronica soror in Zarnovitz.</i>		
F.	Idibus Ianuarii ² .	13
Gottfridus et Sigismundus monachus et sacerdos.		
Rembertus et Henricus conversi.		
G.	XIX Kal. Februarii.	14
Gervo episcopus Wladislaviensis ^a . Nicolaus monachus et sacerdos. Popko conversus.		
A.	XVIII Kal. Februarii.	15
Andreas monachus et sacerdos anno 1612. Folkardus conversus.		
B.	XVII Kal. Februarii.	16
Dominus Nicolaus abbas Olivensis Muskendorf anno ^b .		
Henricus monachus et sacerdos, praepositus Zarnovicensis. Henricus conversus.		
<i>Soror una.</i>		
C.	XVI Kal. Februarii.	17
Ioannes et Lucas monachi et sacerdotes. Nicolaus conversus.		
D.	XV Kal. Februarii.	18
Ioannes monachus et sacerdos. Ioannes Kretzmerus Gutstadiensis ³ novitus 1597.		
Luderus et Ioannes conversi.		
E.	XIV Kal. Februarii.	19
Iacobus monachus et sacerdos. Dithardus et Hermanus conversi.		
F.	XIII Kal. Februarii.	20
Dominus Nicolaus Locka canonicus Warmiensis et nominatus abbas Olivensis, primus nobilis ^c . Rembertus monachus et diaconus. Conradus monachus et		

¹⁾ W D. przekreślono fundator. ²⁾ W O. brak dni 13–20 Stycznia. ³⁾ O. nie ma Kretzmerus Gutstadiensis.

^{a)} Niewiadomo mi, o kim tu mowa; imię wskazywałoby na Gerwarda, który umarł r. 1323, ale dnia 1 Listopada. ^{b)} Mikołaj Muskendorf rezygnował r. 1488.

^{c)} Umarł r. 1569.

ianuar.

- novitius ac diaconus. Hermannus conversus, advocatus occisus in Oliva. Petrus conversus. *Soror una.*
- 21 G. Agnetis. XII Kal. Februarii.
Sybrandus cantor^a et Ioannes monachus et sacerdos. Gottko, Ioannes et Petrus conversi. *Margaretha quondam priorissa in Zarnowitz.*
- 22 A. Vincentii. XI Kal. Februarii.
Ioannes monachus et sacerdos. Grune et Conradus conversi.
Elizabeth soror in Zarnowitz.
- 23 B. Emerentianae. X Kal. Februarii.
Anno domini 1178 obiit dominus Subislaus dux Pomeraniae^b, primus Olivae fundator¹. Ioannes et Gregorius monachi et sacerdotes.
- 24 C. IX Kal. Februarii.
Gregorius monachus et sacerdos. Ioannes conversus.
- 25 D. Conversio Pauli. VIII Kal. Februarii.
Ludolfus monachus et sacerdos. Henricus conversus.
Dorothea suppriorissa et Ludina soror in Zarnowitz.
- 26 E. VII Kal. Februarii.
Petrus monachus et sacerdos. Gottfridus conversus.
Elizabeth et Sophia sorores in Zarnowitz.
- 27 F. VI Kal. Februarii.
Petrus monachus et sacerdos. Cyriacus monachus et sacerdos.
- 28 G. Agnetis 2do. V Kal. Februarii.
Wigerus monachus et sacerdos. *Margaretha priorissa in Zarnowitz.*
- 29 A. Iuliani. IV Kal. Februarii.
Henricus et Arnoldus monachi et sacerdotes. *Catharina soror in Zarnowitz.*
- 30 B. III Kal. Februarii.
Reinerus monachus et sacerdos. *Syدوا priorissa in Zarnowitz.*
- 31 C. Pridie Kal. Februarii.
Tettodus et Henricus monachi et sacerdotes. Gerardus conversus.
Sedilia et Gertrudis sorores in Zarnowitz.

¹⁾ W D. fundator Olivensis. pr. Ol. f. jest niewątpliwie późniejszym dodatkiem.

^{a)} Sybrand był kantorem w r. 1224. ^{b)} O istnieniu Subisława świadczy tylko najnowszy liber mortuorum i kronika oliwska. W dokumentach nie zachodzi.

F E B R U A R I U S.

D. Ignatii.	Kal. Februarii.	1
Ioannes monachus et sacerdos. Hatuardus conversus.		
E. Purificatio beatae virginis.	IV Nonas Februarii.	2
Ulricus monachus et sacerdos. Wido, Hildemannus et Henricus conversi.		
F.	III Nonas Februarii.	3
Henricus prior. Rembertus conversus. <i>Elizabeth soror in Zarnowitz.</i>		
G.	Pridie Nonas Februarii.	4
Wichmannus monachus et sacerdos. Conradus et Gregorius conversi.		
A. Agathae.	Nonis Februarii.	5
Arnoldus monachus et sacerdos. Siffridus et Wesselus conversi.		
B. Vedasti.	VIII Idus. [Februarii].	6
Dominus Nicolaus ¹ abbas Olivae ^a . Ioannes et Nicolaus monachi et sacerdotes.		
Rembertus, Iacobus et Ioannes conversi.		
C.	VII Idus. [Februarii].	7
Anno Domini 1207 obiit Samborius ² , dux Pomeraniae, filius Subislai ^b , secundus fundator. Nicolaus prior. Lambertus plebanus in Putzk dedit dimidię partem molendini in rivulo Valefka ^c .		
D.	VI Idus Februarii.	8
Anno Domini 1296 occisus est Praemislius secundus rex Poloniae a satellitibus Woldemari marchionis de Brandenburgk ^d . Siffridus et Wolfgangus monachi et sacerdotes. <i>Mechtildis soror in Sarnowitz.</i>		
E.	V Idus Februarii.	9
Dominus Hieronymus a Rozdrazew ^e episcopus Wladislaviensis ^f , fautor et restaurator monasticae disciplinae in Oliva. Paulus magister pistoriae et Ioannes monachus et sacerdos. Petrus conversus.		
F. Sotheris.	IV Idus Februarii.	10
Gosvinus abbas Colbacensis ^f dedit centum marcas Sclavicales. Almarus conversus.		

¹⁾ Na marginesie dodaje O. Nuskendorf, D. Muskendorff. ²⁾ D. ma dux Samborius, dux.³⁾ O. i D. Rodrazew.

^{a)} Mikołaj Muskendorf był opatem w latach 1474—1488; o nim jest już mowa pod dniem 16 Stycznia. ^{b)} O exystencji tegoż Sambora wątpi Hirsch w *Script. Rer. Pruss.* I, str. 670, przyp. ^{6.} ^{c)} Roku 1297. cf. *Pommerell. Urkundenbuch* nr. 547 i 548. ^{d)} Wiadomość ta zgodna z innymi źródłami. ^{e)} Umarł r. 1600. ^{f)} Zachodzi w dokumentach w latach 1343—1349.

Febru- 10
arii

LIBER MORTUORUM

- 11 G. III Idus Februarii.
Ioannes monachus et sacerdos. *Imetetis soror in Zarnowitz.*
- 12 A. Pridie Idus Februarii.
Michael et Nicolaus monachi et sacerdotes.
- 13 B. Idibus Februarii.
Robertus monachus et sacerdos. Iericho conversus.
Catharina soror, cantrix in Zarnowitz.
- 14 C. Valentini. XVI Kal. Martii.
Ioannes cellararius, monachus et sacerdos. Petrus conversus.
Menta et Barbara sorores in Zarnowitz.
- 15 D. XV Kal. Martii.
Anno 1577 in devastatione huius monasterii a Gedanensibus occisus est frater
Paulus Lang supprior. Thomas conversus.
- 16 E. Iulianae. XIV Kal. Martii.
Ioannes monachus et sacerdos. *Elizabeth soror in Zarnowitz.*
- 17 F. XIII Kal. Martii.
Ioannes supprior. Ioannes conversus.
- 18 G. XII Kal. Martii.
Erasmus et Gerhardus monachi et sacerdotes. Nicolaus et Albertus conversi.
- 19 A. XI Kal. Martii.
Ioannes cellararius, monachus et sacerdos. Hermanus conversus.
- 20 B. X Kal. Martii.
Dominus Ioannes quondam abbas Olivae^a. Conradus rentarius, monachus et
sacerdos. Taceto conversus. *Dorothea soror in Zarnowitz.*
- 21 C. IX Kal. Martii.
Petrus magister conversorum, monachus et sacerdos. Volcardus novitius. Rudol-
phus et Georgius conversi.
- 22 D. Cathedra Petri. VIII Kal. Martii.
Stephanus capellanus et monachus. Fabianus conversus anno 1614. Gregorius
Smelinski cocus dedit 20 florenos. *Elizabeth soror in Zarnowitz.*
- 23 E. VII Kal. Martii.
Nicolaus prior. Henricus et Ioannes conversi.
Barbara suppriorissa et Gertrudis sorores in Zarnowitz.

^a) Zapewne ten opat Jan, który żył około r. 1282.

MONASTERII OLIVENSIS

11 Febru-
arii

F.	Matthiae apostoli.	VI Kal. Martii.	24
	Ioannes monachus et sacerdos. Iacobus et Matthias conversi. <i>Lutborgis, Hedwigis, Margaretha sorores in Zarnowitz.</i>		
G.		V Kal. Martii.	25
	Iacobus monachus et sacerdos. Thammo conversus.		
A.		IV Kal. Martii.	26
	Nicolaus monachus et sacerdos. Arnoldus novitius. Nicolaus conversus.		
B.		III Kal. Martii.	27
	Dominus Nicolaus Reuse episcopus Caliopolensis et abbas Olivae ^a . Henricus, Georgius et Martinus monachi et sacerdotes. Luttko conversus. <i>Ursula et Elizabeth sorores in Zarnowitz.</i>		
C.		Pridie Kal. Martii.	28
	Iacobus monachus et sacerdos. Apetcko, Gernodus et Hermanus conversi. <i>Margaretha soror in Zarnowitz.</i>		

M A R T I U S.

Martii

D.	Albini.	Kalendis Martii.	1
	Dominus Lampertus ¹ abbas Olivae ^b . Iacobus episcopus Culmensis dedit 6 marcas ^c . Albertus prior.		
E.		VI Nonas Martii.	2
	Eberhardus et Arnoldus monachi et sacerdotes. Lindo et Tidemannus conversi.		
F.		V Nonas Martii.	3
	Occisus est quidam Simon monachus et sacerdos in monasterio Zarnovicensi in molendino a quodam famulo. Laurentius infirmarius, monachus et sacerdos.		
G.		IV Nonas Martii.	4
	Nicolaus monachus et sacerdos. Richardus et Hermannus conversi. Item Ioannes Bartz conversus et advocatus in monasterio nostro. <i>Ida soror in Zarnowitz.</i>		

¹⁾ D. ma Lambertus; w O. oznaczono go na marginesie jako dziewiąty opat.

^{a)} Był opatem w latach 1469—1474. ^{b)} Lambert był opatem około r. 1285.

^{c)} Jakób był biskupem chełmińskim w latach 1349—1359 i umarł według innych dnia 19 lub 23 Września. Data powyższa jest zapewne nie datą śmierci biskupa, lecz jego zapisu dla klasztoru.

Martii

5	A.	III Nonas Martii.
Paulus et Theodoricus monachi et sacerdotes. Engelbertus conversus.
<i>Geza soror in Zarnowitz.</i>
6	B.	Pridie Nonas Martii.
Nicolaus supprior. Gerko et Ioannes conversi. <i>Geza soror in Zarnowitz.</i>
7	C. Thomae de Aquina.	Nonis Martii.
Burchardus monachus et sacerdos. <i>Catharina soror et cantrix in Zarnowitz.</i>
8	D.	VIII Idus Martii.
Dominus Ditthardus primus abbas ^a Olivae ¹ . Item Ioannes Melsack ^b quondam abbas Olivae. Henricus et Petrus conversi.
9	E.	VII Idus Martii.
Ioachim, Omelegerus et Ioannes monachi et sacerdotes.
<i>Nagelka soror in Zarnowitz.</i>
10	F.	VI Idus Martii.
Anno Domini 1333 obiit Wladislaus alias Lokecz ^c rex Poloniae. Ioannes monachus et sacerdos. Gerhardus conversus. <i>Rixa soror in Zarnowitz.</i>
11	G.	V Idus Martii.
Ioannes praepositus Zarnovicensis. Item Lambertus, Georgius monachi et sacerdotes. Sewaldus conversus, advocatus noster. <i>Barbara soror in Zarnowicz.</i>
12	A. Gregorii.	IV Idus Martii.
Ioannes monachus et sacerdos. Reynoldus monachus et diaconus. Wibrandus conversus.
13	B.	III Idus Martii.
Martinus monachus et sacerdos. Bernardus monachus et subdiaconus. Paio conversus.
14	C.	Pridie Idus Martii.
Ioannes monachus et sacerdos. Menoldus, Menricus et Georgius conversi.
15	D.	Idibus Martii.
Dodo monachus et sacerdos. Bartholomaeus monachus. <i>Anna soror in Zarnowitz.</i>
16	E.	XVII Kal. Aprilis.
Arnoldus cellararius monachus et sacerdos. Ditthardus conversus.

1) D. *ma* Olivensis.

^{a)} Około r. 1186. ^{b)} Był opatem około r. 1289. ^{c)} Umarł według innych
dnia 2 Marca.

F.	XVI Kal. Aprilis.	17
Ioannes monachus et sacerdos. Folcardus conversus. <i>Dorothea soror in Zarnowitz.</i>		
G.	XV Kal. Aprilis.	18
Dominus Rudigerus abbas Olivae [anno 1313] ¹ . Ioannes cellararius, monachus et sacerdos. Sibrandus conversus.		
A.	XIV Kal. Aprilis.	19
Matthias monachus et sacerdos, praepositus Zarnovicensis. Vbelo, Wypko, Fredericus et Nicolaus conversi. <i>Gertrudis soror in Zarnowitz.</i>		
B. Cuthberti.	XIII Kal. Aprilis.	20
Henricus monachus et sacerdos. Item Christianus monachus et sacerdos, qui fideliter per 30 annos servivit Zarnovicensibus. Siffridus et Nicolaus conversi. <i>Anna soror in Zarnowitz.</i>		
C. Benedicti.	XII Kal. Aprilis.	21
Georgius monachus et sacerdos. Ludovicus et Marquartus conversi.		
D.	XI Kal. Aprilis.	22
Stephanus monachus et sacerdos. Onosedis conversus. <i>Catharina quondam prioressa in Zarnowitz, item Praxedis et Catharina sorores in Zarnowicz.</i>		
E.	X Kal. Aprilis.	23
Matthaeus prior. Robertus, Henricus et Gerhardus conversi. <i>Elizabeth soror in Zarnowitz.</i>		
F.	IX Kal. Aprilis.	24
Paulus monachus et sacerdos. Gerhardus et Nicolaus conversi.		
G. Annunciatio.	VIII Kal. Aprilis.	25
Sibrandus et Henricus conversi. Ieremias conversus, novitus [1610] ² . <i>Gertrudis, Elizabeth, Catharina et Elizabeth sorores in Zarnowitz.</i>		
A.	VII Kal. Aprilis.	26
Theodoricus et Matthaeus monachi et sacerdotes. Wernerus, Osanna et Nicolaus conversi.		
B.	VI Kal. Aprilis.	27
Siffridus monachus et sacerdos. Andreas secretarius, monachus et sacerdos.		
C.	V Kal. Aprilis.	28
Ioannes monachus et sacerdos. Laurencius et Henricus conversi.		

¹⁾ Liczba ta jest w D. w tekscie samym, w O. zas na marginesie; tamże dodano jeszcze 11mus. ²⁾ Date ma tylko D.

Martii

- 29 D. IV Kal. Aprilis.
 Gerhardus et Ioannes monachi et sacerdotes. Reynardus et Reynoldus conversi.
- 30 E. III Kal. Aprilis.
 Anno Domini 1548 obiit Sigismundus primus, rex Poloniae. Andreas et Bernardus monachi et sacerdotes. Eppo, Ioannes, Laurencius et Georgius conversi.
 Catharina et Margaretha sorores in Zarnowitz.
- 31 F. Pridie Kal. Aprilis.
 Salomia filia Swantopolci^a. Dasimerus, Nicolaus et Michael conversi.
 Emba, Ermetrudis et Gertrudis cum ancilla sorores in Zarnowitz.

Aprilis

A P R I L I S.

- 1 G. Kal. Aprilis.
 Dominus Bartholomaeus abbas^b Olivae¹. Nicolaus monachus et sacerdos. Rutcherus et Nicolaus conversi.
- 2 A. Francisci de Paula. IV Nonas Aprilis.
 Ioannes et Petrus monachi et sacerdotes.
- 3 B. III Nonas Aprilis.
 Folfridus, Dato, Gottscalckus conversi. Ursula et Gertrudis sorores in Zarnowitz.
- 4 C. Ambrosii. Pridie Nonas Aprilis.
 Franciscus et Henricus conversi. Margaretha soror in Zarnowitz.
- 5 D. Nonis Aprilis.
 Ioannes monachus et sacerdos. Luippo et Ioannes conversi.
 Dorothea cantrix et Elizabeth sorores in Zarnowitz.
- 6 E. VIII Idus Aprilis.
 Anno domini 1292 obiit dux Rathiborius^c et post illum Wartislaus et Samborius fratres Swantopolci. Bartholomaeus monachus et sacerdos. Henricus et Ioannes conversi.^d

¹⁾ O. oznacza go jako 35th.

^{a)} Salomea, córka Świętopelka a żona Ziemomysła, księcia kujawskiego, umarła pomiędzy rokiem 1312 a 1314. Ob. *Script. Rer. Pr. I*, 796. ^{b)} Był opatem roku 1537—1545. ^{c)} Już nie żył r. 1276. Sambor umarł dnia 29 Grudnia r. 1276 a Wracław r. 1229 dnia 27 Grudnia już nie żył.

F.	VII Idus Aprilis.	7
Dominus Casparus Geskau ^a abbas ¹ Olivae. Ioannes et Michael conversi. <i>Margaretha soror in Zarnowitz.</i>		
G.	VI Idus Aprilis.	8
Martinus et Nicolaus monachi et sacerdotes. Giltetus et Thomas conversi.		
A.	V Idus Aprilis.	9
Albertus monachus et sacerdos. Wibrandus conversus. Item Henricus Kremer conversus Carthusiensis ^b .		
B.	IV Idus Aprilis.	10
Meinardus monachus et sacerdos.		
<i>Adilheidis soror, mater domini Rudigeri abbatis Olivae^c, in Zarnowicz.</i>		
C.	III Idus Aprilis.	11
Ioannes monachus et sacerdos. Tyzo, Ulricus, Ioannes, Christianus, Caspar et Nicolaus conversi.		
D.	Pridie Idus Aprilis.	12
Michael monachus et sacerdos. Sigrepus, Eppo, Ebbo et Otto conversi. <i>Adilheidis et Agatha sorores in Zarnowitz.</i>		
E.	Idibus Aprilis.	13
Nitardus monachus et sacerdos. Rembertus et Ioannes conversi.		
F. Tiburtii.	XVIII Kal. Maii.	14
Richardus monachus et sacerdos. Dithardus et Marquardus conversi. <i>Etha soror in Zarnowitz.</i>		
G.	XVII Kal. Maii.	15
Elgerus et Ioannes monachi et sacerdotes. Martinus conversus, qui occisus est [in] Gdantz. <i>Geza et Adilheidis sorores in Zarnowitz.</i>		
A.	XVI Kal. Maii.	16
Lampertus Sleff ^a quondam abbas Olivae ^d . Eltetus, Ioannes, Pantlaus, Conradus et Nicolaus conversi. <i>Gorca et Barbara sorores in Zarnowitz.</i>		

¹⁾ na marginesie w O. a. 1584 i 38us. ²⁾ Tak ma D.; w O. nazwisko przekreślono na boku zaś karty napisano później: Lambertus Schleff in excommunicatione mortuus.

^{a)} Kacper Jaškowski był opatem w latach 1558—1560 i 1569—1584.

^{b)} Umarł roku 1504 dnia 6 Kwietnia. cf. *Mon. Pol. hist.*, IV, 133. ^{c)} Rydigier był opatem w latach 1291—1310 i umarł r. 1313. ^{d)} Lambert był opatem w latach 1549—1557.

Aprilis

17	B.	XV Kal. Maii.
	Dithardus et Elias monachi et sacerdotes. Dodo et Folpertus conversi.	
	<i>Elita soror in Zarnowitz.</i>	
18	C.	XIV Kal. Maii.
	Ioannes monachus et sacerdos. Thomas novitius. Doniametus, Walterus, Walfridus, Hermannus, Martinus, Siffridus et Petrus conversi.	
	<i>Alta, Catharina et Elizabeth sorores in Zarnowitz.</i>	
19	D.	XIII Kal. Maii.
	Gerhardus, Thomas, Henricus, Nicolaus, Bartholomaeus et Iacobus conversi.	
	<i>Dorothea soror in Zarnowitz.</i>	
20	E.	XII Kal. Maii.
	Ioannes monachus et sacerdos. Reinco et Gregorius conversi. Item Ioannes conversus et novitius. <i>Dedica soror in Zarnowitz.</i>	
21	F.	XI Kal. Maii.
	Dodo monachus et sacerdos. <i>Galtica soror in Zarnowitz.</i>	
22	G.	X Kal. Maii.
	Georgius monachus et sacerdos. Gerbrandus, Petrus, Lambertus, Gerlacus Ubetetus, Nicolaus et Bogumis conversi.	
	<i>Elizabeth priorissa et Anna sorores in Zarnowitz.</i>	
23	A. Adalberti.	IX Kal. Maii.
	Nicolaus monachus et sacerdos. Galdewinus, Theodoricus et Henricus conversi.	
24	B.	VIII Kal. Maii.
	Henricus et Nicolaus monachi et sacerdotes. Winandus conversus.	
25	C. Marci.	VII Kal. Maii.
	Henricus monachus et sacerdos. Renfri, Ioannes et Bernardus conversi.	
	<i>Dorothea et Gutta sorores in Zarnowitz.</i>	
26	D.	VI Kal. Maii.
	Ioannes monachus et sacerdos. Nicolaus conversus.	
	<i>Margaretha, Iuellis et Ika sorores in Zarnowitz.</i>	
27	E.	V Kal. Maii.
	Petrus monachus et sacerdos. Gerlacus, Elbrandus et Henricus conversi.	
	<i>Apollonia soror in Zarnowitz.</i>	
28	F. Vitalis.	IV Kal. Maii.
	Gorginus, Gerhardus et Bartholomaeus monachi et sacerdotes.	

G. Roberti.

III Kal. Maii.

29

Ioannes monachus et sacerdos. Item Iacobus monachus et sacerdos circa Elbingam interfectus, ibi in ecclesia Dominicanorum sepultus. Gottschalcus et Iacobus conversi. *Anna et Dorothea sorores in Zarnowitz.*

A. Petri martyris.

Pridie Kal. Maii.

30

Georgius monachus et sacerdos. *Hedwigis soror in Zarnowitz.*

M A I U S.

Maii

B. Philippi et Iacobi.

Kal. Maii.

1

Anno Domini 1220 obiit Mistwinus pater Swantopolci¹. Petrus monachus et sacerdos. Wilbrandus et Dodo conversi.

C.

VI Nonas Maii.

2

Ioannes cellararius, monachus et sacerdos. Andreas conversus.

Luwa soror in Zarnowitz.

D. Inventio crucis.

V Nonas Maii.

3

Dithmardus monachus et subdiaconus. Marcus et Ioannes conversi.

E.

IV Nonas Maii.

4

Antonius monachus et sacerdos. Eveco conversus.

F.

III Nonas Maii.

5

Dominus Ioannes abbas Olivae². Popco monachus et subdiaconus. Michael conversus.

G. Ioannis ante portam.

Pridie Nonas Maii.

6

Tetmodus et Albertus monachi et sacerdotes.

A.

Nonis Maii.

7

Nicolaus monachus et sacerdos. Ditthardus et Theodoricus conversi.

Barbara soror et conversa in Zarnowitz.

B. Stanislai.

VIII Idus Maii.

8

Ambrosius monachus et sacerdos. Radoslaus, Wernerus et Henricus conversi.

Margaretha et Christina priorissae in Zarnowitz. Item Metua et Elizabeth sorores in Zarnowitz.

¹⁾ D. ma dux Mistwinus pater Swantopolci ducis Pomeraniae

²⁾ Był opatem około r. 1277.

Maii

¹⁾ W O. na marginesie: Georgius Krokaw 32.

2) W O. brak dni 13-16 Maja.

^{a)}) Jerzy był opatem w latach 1500—1504. ^{a)}) Kronika oliwska nie wspomina o tej klęsce; fakt zaś przywiedziony przez nią pod rokiem 1252 *multitudo Pomeranorum non pauca fuit imperfecta* odnosi się do innego zdarzenia, jako sama data *in conversione beati Pauli* t. j. dzień 25 Stycznia jasno pokazuje.

G.	XIII Kal. Iunii.	20
Nicolaus monachus et sacerdos. <i>Adleta et Banaca sorores in Zarnowitz.</i> Item <i>Catharina soror et conversa in Zarnowitz.</i>		
A.	XII Kal. Iunii.	21
Matthaeus bursarius, monachus et sacerdos. Petrus conversus. <i>Tecca et Titmodis sorores in Zarnowitz.</i>		
B.	XI Kal. Iunii.	22
Mathias rentarius, monachus et sacerdos. Focco conversus. <i>Ida et Elizabeth sorores in Zarnowitz.</i>		
C. Desiderii.	X Kal. Iunii.	23
Henricus monachus et sacerdos. Ioannes conversus. <i>Elizabeth soror in Zarnowitz.</i>		
D. Donatiani et Rogatiani.	IX Kal. Iunii.	24
Eberhardus monachus et sacerdos. Paulus, Hermannus et Peregrinus conversi. <i>Catharina soror in Zarnowitz.</i>		
E. Urbani.	VIII Kal. Iunii.	25
Anno Domini 1223 obiit Damroca filia Swantopolci. Georgius prior.		
F.	VII Kal. Iunii.	26
Wicholdus et Nicolaus monachi et sacerdotes. <i>Berta soror in Zarnowitz.</i>		
G.	VI Kal. Iunii.	27
Ioannes capellanus et monachus. Hermannus conversus.		
A.	V Kal. Iunii.	28
Theodoricus camerarius, monachus et sacerdos. Vtetus et Michael conversi.		
B.	IV Kal. Iunii.	29
Ioannes prior. Vicco conversus.		
C.	III Kal. Iunii.	30
Dominus Paulus abbas Olivae ^a . Conradus rentarius, monachus et sacerdos. Germannus advocatus.		
D. Petronillae.	Pridie Kal. Iunii.	31
Mathias conversus. <i>Reinburgis et Catharina sorores in Zarnowitz.</i>		

^a) Było dwóch opatów tego imienia; jeden żył w latach 1323 i 1324, drugi w latach 1464—1469.

Iunii

I U N I U S.

1	E. Nicomedis.	Kal. Iunii.
	Wedekinus monachus et sacerdos.	
	Anno 1247 occisus est frater Rudolfus in Starin. <i>Elizabeth soror in Zarnowitz.</i>	
2	F. Marcellini.	IV Nonas Iunii.
	Nicolaus et Milobrant conversi. <i>Margaretha et Elizabeth sorores in Zarnowitz.</i>	
3	G.	III Nonas Iunii.
	Michael, Henricus et Ioannes conversi.	
	<i>Ursula priorissa in Zarnowitz. Item Adilheidis, Catharina et Anna sorores in Zarnowitz.</i>	
4	A.	Pridie Nonas Iunii.
	Henricus, Petrus, Petzoldus et Michael conversi.	
5	B.	Nonis Iunii.
	Andreas monachus et sacerdos, praepositus Zarnovicensis.	
	<i>Ulsedis et Iutta sorores in Zarnowitz.</i>	
6	C.	VIII Idus Iunii.
	Ioannes, Bernardus, Martinus et Petrus conversi.	
	<i>Clara et Kunigundis sorores in Zarnowitz.</i>	
7	D.	VII Idus Iunii.
	Anno Domini 1492 obiit Cazimirus tertius, rex Poloniae. Folcardus et Aylardus monachi et sacerdotes. <i>Hildegundis et Barbara sorores in Zarnowitz.</i>	
8	E. Medardi.	VI Idus Iunii.
	Wilhelmus, Michael, Ioannes et Martinus monachi et sacerdotes.	
	<i>Iutta et Gertrudis sorores in Zarnowitz.</i>	
9	F. Primi et Felicis.	V Idus Iunii.
	Petrus monachus et sacerdos. Ioannes scriptor, monachus et sacerdos.	
10	G.	IV Idus Iunii.
	Baltazar monachus et sacerdos morte subitanea ^a . Ioannes supprior.	
11	A. Barnabae.	III Idus Iunii.
	Dominus Henricus secundus abbas Olivae ^b , Nicolaus monachus et sacerdos.	
	Henricus conversus.	

^a) Według notatki marginesowej w O. w r. 1585.
r. 1200.

^b) Żył zapewne około

B.	Basilidis.	Pridie Idus Junii.	12
12	Dominus Wichmanus ^a abbas Olivae ¹ . Iacobus episcopus Sambiensis ^b dedit marcas. Gregorius capellanus et monachus.		
C.		Idibus Junii.	13
13	Ioannes monachus et sacerdos. Laurentius portarius, monachus et sacerdos.		
D.		XVIII Kal. Iulii.	14
14	Iacobus conversus. <i>Mirota soror in Zarnowitz.</i>		
E.	Viti.	XVII Kal. Iulii.	15
15	Sebastianus monachus et sacerdos, praepositus Zarnovicensis. Stiborius castellanus Pucensis ^c , Stiborius et Bernardus filii eius, sepulti ² in nostra ecclesia anno M.CCC.		
F.	Cirici et Iulittae.	XVI Kal. Iulii.	16
16	Dominus Nicolaus Runge abbas Olivae ^d . Andreas rentarius et Ioannes monachi et sacerdotes.		
G.		XV Kal. Iulii.	17
17	Aylardus monachus et sacerdos. <i>Gertrudis soror in Zarnowitz.</i>		
A.	Marci et Marcelliani.	XIV Kal. Iulii.	18
18	Clemens monachus et sacerdos anno 1604; fuerat is prior multo tempore ^e . Simon monachus et diaconus. Henricus et Nicolaus conversi.		
B.	Gervasii et Protasii.	XIII Kal. Iulii.	19
19	Dominus Laurentius ^f abbas Olivae ⁴ . Thidericus et Gerco conversi. <i>Gisla et Barbara sorores in Zarnowitz.</i>		
C.		XII Kal. Iulii.	20
20	Henricus monachus et sacerdos, praepositus Zarnovicensis. Item Petrus monachus et sacerdos.		
D.		XI Kal. Iulii.	21
21	Anno Domini 1305 obiit Wenceslaus secundus, rex Poloniae et Bohemiae. Ludowicus, Henricus et Martinus conversi.		

¹⁾ O. dodaje na marginesie 5tus.²⁾ O. ma sepultus; w D. poprawiono to na sepulti.³⁾ fuerat — tempore nie ma O.⁴⁾ O. dodaje na marginesie 34us.^{a)} Był opatem roku 1263. ^{b)} Jakób był biskupem sambijskim w latach 1345—1348. ^{c)} Ścibor był kasztelanem puckim w latach 1271—1294; r. 1296 jest tamże kasztelanem już Wojciech. ^{d)} Był opatem w latach 1388—1394.^{e)} Wawrzyniec był opatem w latach 1528—1537.

Iunii

22	E. Albani.	X. Kal. Iulii.
	Mathias episcopus Wladislaviensis ^a dedit decem marcas. Wiglo ¹ et Ioannes conversi.	
23	F. Vigilia sancti Ioannis.	IX Kal. Iulii.
	Ioannes prior. <i>Walburgis soror in Zarnowitz.</i>	
24	G. Ioannis baptistae.	VIII Kal. Iulii.
	Anno 1382 obiit frater Winricus Kniprode, magister generalis ordinis Teutonici ² sanctae Mariae, fautor noster singularis ³ . Nicolaus conversus.	
25	A.	VII Kal. Iulii.
	Raceslaus, Ioannes et Nicolaus conversi.	
26	B. Ioannis et Pauli.	VI Kal. Iulii.
	Nicolaus monachus et sacerdos. Wiglo ⁴ conversus. <i>Margaretha soror in Zarnowitz.</i>	
27	C.	V Kal. Iulii.
	Wedekindus bursarius, monachus et sacerdos. Ioannes conversus.	
28	D. Leonis et vigilia apostolorum.	IV Kal. Iulii.
	Leonardus et Lucas monachi et sacerdotes. Nicolaus et Polczin conversi.	
29	E. Petri et Pauli	III Kal. Iulii.
	Nicolaus Sylvanus monachus et sacerdos. <i>Mechtildis soror in Zarnowitz.</i>	
30	F. Commemoratio Pauli.	Pridie Kal. Iulii.
	Henricus monachus et sacerdos. <i>Barbara soror in Zarnowitz.</i>	

Iulii

I U L I U S.

1	G. Octava sancti Ioannis baptistae.	Kal. Iulii.
	Dominus Adrianus ^b abbas ⁵ Olivae. Petrus monachus et sacerdos. Iacobus conversus.	
2	A. Visitatio beatae Mariae.	VI Nonas Iulii.
	Dominus Wesselus ^c quondam abbas Olivae ⁶ . Folcardus et Ioannes conversi.	

¹⁾ D. ma Wilglo. ²⁾ O. nie ma Teutonici. ³⁾ O. nie ma fautor — singularis.

⁴⁾ D. ma Wilglo. ⁵⁾ O. dodaje 36us. ⁶⁾ O. dodaje na marginesie 16us.

^{a)} Matyasz był biskupem kujawskim w latach 1323—1366; umarł zaś r. 1370.

^{b)} Adryan był opatem w latach 1545—1549. ^{c)} Wessel był opatem w latach 1356—1361.

B.	V Nonas Iulii.	3
Ioannes conversus. <i>Catharina soror in Zarnowitz.</i>		
C.	IV Nonas Iulii ¹ .	4
Andreas et Ioannes conversi. <i>Soror una.</i>		
D.	III Nonas Iulii.	5
Ogo conversus. <i>Soror una.</i>		
E.	Pridie Nonas Iulii.	6
Ioannes monachus et sacerdos. Ludolfus conversus. <i>Soror una.</i>		
F.	Nonis Iulii.	7
Witoslaw et Dobrus conversi.		
G.	VIII Idus Iulii.	8
Folcardus monachus. <i>Soror una.</i>		
A.	VII Idus Iulii.	9
Anno Domini 1290 obiit domina et magistra in Zucow, soror ducis Swantopolci ^a . Nicolaus conversus.		
B.	VI Idus Iulii.	10
Lutimarus, Nicolaus et Andreas conversi.		
C.	V Idus Iulii.	11
Stephanus et Urbanus monachi et sacerdotes. Ioannes conversus.		
D.	IV Idus Iulii.	12
Henricus monachus et sacerdos. <i>Soror una.</i>		
E.	III Idus Iulii.	13
Andreas monachus et sacerdos, praepositus quondam in Zarnovitz. Michael monachus et subdiaconus.		
F.	Pridie Idus Iulii.	14
Herderus conversus. Philippus Bischoff ^b proconsul civitatis Gedanensis, sepultus ante gradum presbyterii ² .		
G.	Idibus Iulii.	15
Christianus et Nicolaus conversus. <i>Soror una.</i>		

¹⁾ W O. brak dni 4—19 Lipca.
²⁾ D. dodaje nawiasowo mortuus anno 1483, de-

dit 100 marcas Zarnovicensibus.
^{a)} Witoslawa. ^{b)} Umarł r. 1483 według kroniki oliwskiej średniej, zapisawszy klasztorowi oliwskiemu 700 grzywien.

Iulii

16	A.	XVII Kal. Augusti. Conradus, Gildardus et Georgius conversi. Ioannes donatus 1613.
17	B.	XVI Kal. Augusti. Iacobus monachus et sacerdos. Ioannes monachus et sacerdos.
18	C.	XV Kal. Augusti. Ioannes monachus et sacerdos. Laurentius capellanus et monachus.
19	D.	XIV Kal. Augusti. Ioannes et Bartholomaeus conversi.
20	E. Margarethae.	XIII Kal. Augusti. Fredericus, Benedictus et Nicolaus monachi et sacerdotes.
21	F. Praxedis.	XII Kal. Augusti. Arnoldus monachus et sacerdos. Ioannes monachus et acolytus. <i>Anna soror in Zarnowitz.</i>
22	G. Mariae Magdalene.	XI Kal. Augusti. Nicolaus monachus et sacerdos. Item Petrus monachus et sacerdos, cellararius, anno 1597 ¹ . Thomas conversus. <i>Barbara et Barbara sorores in Zarnowitz.</i>
23	A. Apollinaris.	X Kal. Augusti. Petrus, Joachim, Mathias et Mathias monachi et sacerdotes. Eilulphus et Conradus conversi.
24	B. Christinae.	IX Kal. Augusti. Dominus Nicolaus Unger ² quondam ³ abbas Olivae ^a . Dominus ⁴ Arnoldus ^b episcopus Pomesaniensis dedit centum marcas. Lambertus monachus et sacerdos.
25	C. Iacobi apostoli.	VIII Kal. Augusti. Ioannes monachus et sacerdos. <i>Baua, Miloslawa et Margaretha sorores in Zarnowitz^c.</i>

1) D. nie ma tej daty. 2) Nazwisko Unger otoczono w O. później nawiasami, na marginesie zaś dopisano alias Nicolaus Prester. 3) D. nie ma quondam. 4) O. nie ma dominus.

^a) Mikołaj Unger był opatem w latach 1488—1493; żył jednak jeszcze dnia 16 Lutego r. 1495. ^b) Arnold był biskupem pomezańskim w latach 1347—1360 i umarł dnia 29 Stycznia. Data powyższa odnosi się zatem do dnia zapisu. ^c) Wiadomość ta znajdowała się także w *liber mortuorum* klasztoru żukowskiego. Ob. *Mon. Pol. Hist.* IV, 141.

D. Annae. VII Kal. Augusti. 26
 Dominus Michael¹ abbas Olivae^a. Petrus et Casparus monachi et sacerdotes.
 Item obiit quidam sacerdos Claudius conversus, professus Claraevallensis,
 anno 1602 peste².

E. VI Kal. Augusti. 27
 Ioannes monachus et sacerdos. Hermannus conversus. Item Iacobus Resse
 advocatus Olivensis. *Hedwigis soror in Zarnowitz.*

F. Nazarii. V Kal. Augusti. 28
 Ioannes et Conradus conversi.
 G. Felicis. IV Kal. Augusti. 29
 Hermannus monachus et sacerdos. Ioannes monachus et sacerdos.
 A. Abdonis. III Kal. Augusti. 30
 Stephanus monachus et sacerdos. Petrus conversus.
 B. Germani. Pridie Kal. Augusti. 31
 Petrus et Georgius monachi et sacerdotes. Henricus monachus.

A U G U S T U S.

Augu-
sti

C. Petri ad vincula. Kal. Augusti. 1
 Iacobus monachus et sacerdos. Iacobus conversus.
 D. Stephani papae. IV Nonas Augusti. 2
 Walterus monachus et sacerdos. Ioannes monachus et sacerdos.
 E. Inventio sancti Stephani. III Nonas Augusti. 3
 Dominus Albertus abbas Olivae^b. Michael monachus et sacerdos. Benignus et
 Martinus conversi. *Anna soror in Zarnowitz.*
 F. Pridie Nonas Augusti. 4
 Anno Domini 1306 occisus est Wenceslaus tertius, rex Poloniae et Bohemiae,
 Olmutiae³. Franciscus et Henricus monachi et sacerdotes. Martinus, Andolphus
 et Nicolaus conversi.
 G. Dominici. Nonis Augusti. 5
 Nicolaus monachus et sacerdos. Ioannes conversus.
Gertrudis soror in Zarnowitz.

¹) O. ma na marginesie Michael Gheydawe; D. zaś Geydawe w tekscie. ²) D. nie
 ma peste. ³) D. ma in Olmitz.

^a) Michał Geydawe był opatem w latach 1493—1498. ^b) Umarł r. 1378.

6	A. Sixti papae.	VIII Idus Augusti.
7	Lucas monachus et sacerdos. Thomas conversus.	VII Idus Augusti.
	B. Donati.	VII Idus Augusti.
	Vincentius monachus et sacerdos. Domnus, Siffridus, Wibrandus, Meinardus et Ioannes conversi.	
8	C. Ciriaci.	VI Idus Augusti.
	Andreas monachus et sacerdos, praepositus Zarnovicensis. Henricus et Ioannes conversi.	
9	D. Romani.	V Idus Augusti.
	Iacobus monachus et sacerdos. Nicolaus conversus.	
10	E. Laurentii.	IV Idus Augusti.
	Ioannes et Albertus monachi et sacerdotes. Conradus monachus et sacerdos ¹ .	
	Ioannes et Henricus conversi. Anna soror in Zarnowitz.	
11	F. Coronae.	III Idus Augusti.
	Ioannes et Petrus monachi et sacerdotes. Georgius conversus. Item Ioannes conversus, novitius 1602 peste ² . Bernardus donatus anno ³ 1613.	
12	G.	Pridie Idus Augusti.
	Raceslaus monachus et sacerdos. Bartholdus conversus.	
13	A. Ipoliti.	Idibus Augusti.
	Luido et Nicolaus conversi. Margaretha et Elizabeth sorores in Zarnowitz.	
14	B. Vigilia assumptionis beatae virginis.	XIX Kal. Septembris.
	Sbilutus episcopus Wladislaviensis ^a . Nicolaus monachus et sacerdos.	
	Barbara priorissa ^b in Zarnowitz.	
15	C. Assumptio beatae virginis.	XVIII Kal. Septembris.
	Gottfridus, Conradus, Crisantus, Zislaf, Mibrat et Petrus conversi.	
	Wendela et Bita sorores in Zarnowitz. Item Barbara Konarska monialis in Zucow, reverendi domini abbatis Davidis Konarsky ^c soror.	
16	D.	XVII Kal. Septembris.
	Stephanus monachus et sacerdos. Wibrandus et Gerlacus conversi.	
	Christina soror in Zarnowitz.	

¹⁾ O. *nie ma* et sacerdos. ²⁾ D. *nie ma* peste. ³⁾ D. *nie ma* anno.

²) D. nie ma peste.

³) D. nie ma anno.

^{a)} Sibilut był biskupem kujawskim w latach 1366—1383 i umarł według Długosza 31 Lipca. ^{b)} Barbara Aldenselle przeorysza żarnowiecka umarła r. 1433 w Gdańsku. ^{c)} Dawid Konarski był opatem oliwskim w latach 1589—1616.

E. Octava sancti Laurentii martyris.	XVI Kal. Septembris.	17
Ioannes monachus et sacerdos. Henricus conversus. <i>Geza soror in Zarnowitz.</i>		
F. Agapiti.	XV Kal. Septembris.	18
Ioannes monachus et sacerdos. Herbordus et Nicolaus conversi.		
G. Magni.	XIV Kal. Septembris.	19
Bernardus monachus et sacerdos.		
<i>Modica priorissa in Zarnowitz. Item Catharina et Clara sorores in Zarnowitz.</i>		
A. Bernardi.	XIII Kal. Septembris.	20
Ioannes monachus et sacerdos. Luidbertus et Ioannes conversi.		
B.	XII Kal. Septembris ¹ .	21
Siffridus monachus et sacerdos. <i>Soror una.</i>		
C.	XI Kal. Septembris.	22
Occisus est Ioannes filius ducis Suantopolci ^a . Ioannnes monachus et sacerdos.		
D.	X Kal. Septembris.	23
Eufrosina ^b ducissa mater Mistwini primi 1235. <i>Soror una.</i>		
E.	IX Kal. Septembris.	24
Eberhardus conversus. <i>Soror una.</i>		
F.	VIII Kal. Septembris.	25
Dominus Ioannes episcopus Warmiensis dedit 10 marcas ^c . Henricus et Caspar conversi.		
G.	VII Kal. Septembris.	26
Ioannes monachus et sacerdos 1602. <i>Soror una.</i>		
A.	VI Kal. Septembris.	27
Ambrosius et Christophorus conversi. Generosus dominus Felix Konarsky ^d dedit ducentos florenos. <i>Soror una.</i>		
B.	V Kal. Septembris.	28
Poptecus conversus. <i>Priorissa.</i>		
C.	IV Kal. Septembris.	29
Rotmarus et Franciscus monachus et sacerdos. <i>Soror una.</i>		

¹⁾ Od dnia 21 Sierpnia począwszy reszty rękopisu nie ma 0.

^{a)} Osoba to całkiem nieznana. ^{b)} Pierwsza żona Świętopelka i matka Mściwoja II, księcia pomorskiego. ^{c)} Niewiadomo mi, o którym z biskupów warmińskich imienia Jana tu mowa; żyli zaś w latach 1350—1355, 1355—1373, 1415—1424, 1537—1548. ^{d)} Brat opata Dawida Konarskiego.

Augu-
sti
28

LIBER MORTUORUM

- 30 D. III Kal. Septembris.
Christianus et Nicolaus conversi. *Soror una.*
- 31 E. Pridie Kal. Septembris.
Buguslaus dux Slavorum et Cassubiae^a. Georgius monachus.

Sep-
tem-
bris

S E P T E M B E R .

- 1 F. Kalendas Septembris.
Siffridus supprior. *Sorores duae.*
- 2 G. IV Nonas Septembris.
Theodoricus, Iarislaus, Arnoldus et Henricus conversi. *Sorores duae.*
- 3 A. III Nonas Septembris.
Ethlerus et Thomas conversi. *Soror una.*
- 4 B. Pridie Nonas Septembris.
Domina Svinislava^b mater Svantopolci. Petrus monachus et sacerdos.
- 5 C. Nonis Septembris.
Albertus conversus. *Sorores tres; cantrix, conversa.*
- 6 D. VIII Idus Septembris.
Gerardus et Theodoricus monachi et sacerdotes. Dodo, Gottschalcus et Georgius conversi. *Soror una.*
- 7 E. VII Idus Septembris.
Bartholomaeus monachus et sacerdos anno 1589. Albertus monachus et subdiaconus. Ondelfus et Henricus conversi. *Sorores duae.*
- 8 F. VI Idus Septembris.
Nitardus, Henricus et Meinardus conversi. *Priorissa, sorores tres.*
- 9 G. V Idus Septembris.
Iacobus monachus et sacerdos. Vigilaus et Lupus conversi. *Soror una.*
- 10 A. IV Idus Septembris.
Iacobus monachus et sacerdos, cellararius, anno 1602¹. Item Ioannes monachus et sacerdos anno 1615². Ioannes conversus.

¹⁾ W D. dodano drobniejszem pismem Rast, co może oznaczać Iacobus Rast lub Rastenburgensis. ²⁾ W D. dodano drobniejszem pismem Posnaniensis.

^{a)} Mowa tu zapewnie o Bogusławie IX, który umarł r. 1447 w Oliwie. Bertold: *Geschichte von Rügen und Pommern* IV, 1, 137—138. ^{b)} Świnisława, żona Mściwoja I, nie żyła już r. 1240.

B.	III Idus Septembris.	11
Henricus monachus et sacerdos.	<i>Soror una.</i>	
C.	Pridie Idus Septembris.	12
Dominus Bernardus abbas Olivae ^{a)} .	Laurentius monachus et sacerdos.	<i>Soror una.</i>
D.	Idibus Septembris.	13
Henricus, Hermanus, Elricus et Michael conversi.		
E.	XVIII Kal. Octobris.	14
Bano monachus.	<i>Sorores duae et novitia.</i>	
F.	XVII Kal. Octobris.	15
Ioannes monachus et sacerdos.	Rudigerus conversus.	
G.	XVI Kal. Octobris.	16
Petrus monachus et sacerdos.	Item Iacobus monachus et sacerdos et praepositus Zarnovicensis.	<i>Soror una.</i>
A.	XV Kal. Octobris.	17
Reinbrandus monachus et subdiaconus.	Wilhelmus et Ioannes conversi.	<i>Sorores duae.</i>
B.	XIV Kal. Octobris.	18
Henricus et Arnoldus conversi.	Martinus Mollerus advocatus deauratum legavit pacificale.	
C.	XIII Kal. Octobris.	19
Zacharias et Ioannes monachi et sacerdotes.	Tittodus conversus.	<i>Sorores duae.</i>
D.	XII Kal. Octobris.	20
Vilbrandus, Michael et Bartholomaeus conversi.	<i>Soror una.</i>	
E.	XI Kal. Octobris.	21
Burchardus et Theodoricus conversi.		
F.	X Kal. Octobris.	22
Hermannus monachus et sacerdos.	Nicolaus, Iacobus et Nicolaus conversi.	
G.	IX Kal. Octobris.	23
Nicolaus monachus et sacerdos.	Ioannes monachus et subdiaconus.	Richardus conversus.
A.	VIII Kal. Octobris.	24
Bartholomaeus monachus et acolytus.	Martinus, Sulislaw, Nicolaus, Ioannes et	

^{a)} Bernard był opatem oliwskim w latach 1432—1440.

Sep-
tem-
bris

30

LIBER MORTUORUM

Michael conversi. Gerlach Mertz¹ commendator Brandenburgensis^a dedit 10 marcas.

Sorores duae.

25 B.

VII Kal. Octobris.

Iacobus et Ludovicus monachi et sacerdotes. Nicolaus Brandt dedit decem marcas. *Sorores tres.*

26 C.

VI Kal. Octobris.

Dominus Henricus König, abbas Olivae M.CCCCLXIV^b.

Gerbordus et Urbanus monachi et sacerdotes. Blasius monachus et subdiaconus.

Item Clemens monachus et clericus. Bernardus Langerberg dedit 10 marcas.

Soror una.

27 D.

V Kal. Octobris.

Ioannes, Andolphus, Eylerus et Ioannes conversi. Walterus Aldach^c consul in Gdantz dedit ducentas et septuaginta marcas. *Soror una et una familiaris.*

28 E.

IV Kal. Octobris.

Theodoricus, Maternus monachi et sacerdotes. Aylardus, Walterus, Henricus et Petrus conversi. *Sorores duae.*

29 F.

III Kal. Octobris.

Anno domini 1289^d obiit Lesco dux Cracoviae. Dominicus, Ioannes et Fabianus monachi et sacerdotes.

30 G.

Pridie Kal. Octobris.

Ioannes, Andreas, Wilhelmus et Ioannes monachi et sacerdotes. Ludolfus, Luido et Iacobus conversi

Octo-
bris

O C T O B E R .

1 A.

Kalendis Octobris.

Dominus Nicolaus abbas Olivae^d. Theodoricus, Ioannes, Petrus et Andreas monachi et sacerdotes. *Sorores tres.*

2 B.

VI Nonas Octobris.

Theodoricus, Gerhardus et Iacobus monachi et sacerdotes. Nicolaus monachus et diaconus. Richardus, Ioannes et Nicolaus conversi. Item Georgius conversus anno 1615.

¹⁾ W D. Metz.

²⁾ W D. mylnie 1298.

^{a)} Gerlach Mertz był kontorem brandenburgskim w latach 1449—1453. ^{b)} Był opatem w latach 1454—1464. ^{c)} Umarł dnia 27 Września r. 1438. ^{d)} Mikołaj był opatem w latach 1399—1405.

C.	V Nonas Octobris.	3
Gerbordus, Laurentius, Ioannes, Hilligerus, Petrus et Nicolaus monachi et sacerdotes. Mento, Henricus et Hermannus conversi. <i>Soror una.</i>		
D.	IV Nonas Octobris.	4
Elbo, Millebrat, Ioannes, Christianus et Martinus conversi. <i>Sorores quatuor.</i>		
E.	III Nonas Octobris.	5
Conradus, Wichardus, Georgius et Reynoldus conversi.		
F.	Pridie Nonas Octobris.	6
Baltazar et Ioannes monachi et sacerdotes. Arnoldus et Henricus conversi. Item Herbordus advocatus noster. Item Georgius conversus, novitius.		
G.	Nonis Octobris.	7
Ioannes et Martinus monachi et sacerdotes. Henricus, Fredericus, Petrus, Tillemanus et Henricus conversi. <i>Soror una.</i>		
A.	VIII Idus Octobris.	8
Iacobus monachus et sacerdos.		
B.	VII Idus Octobris.	9
Nicolaus et Iacobus monachi et diaconi.		
C.	VI Idus Octobris.	10
Martinus monachus et sacerdos. Gerlakus monachus. Gerwardus, Geraldus et Nicolaus conversi. <i>Soror una.</i>		
D.	V Idus Octobris.	11
Nicolaus, Ioannes et Nicolaus monachi et sacerdotes. Etlardus conversus. <i>Soror una.</i>		
E.	IV Idus Octobris.	12
Petrus monachus et sacerdos. <i>Sorores duae.</i>		
F.	III Idus Octobris.	13
Ioannes monachus et sacerdos. <i>Soror una.</i>		
G.	Pridie Idus Octobris.	14
Woldemarus marchio Brandenburgensis ^{a)} . Laurentius monachus et sacerdos. <i>Soror una.</i>		

^{a)} Umarł dnia 14 Sierpnia r. 1319.

15 A.

Idibus Octobris.

Dominus Ethlerus tertius in ordine abbas Olivae^a, qui creditur martyrio affectus¹ simul cum conventu ducto Gedanum a Prutenis Warmiensibus². Hermanus monachus et sacerdos. Ioannes monachus et diaconus.

16 B.

XVII Kal. Novembris.

Ioannes monachus et sacerdos. *Soror una.*

17 C.

XVI Kal. Novembris

Petrus monachus et sacerdos. Henricus et Reinoldus conversi. *Sorores duae.*

18 D.

XV Kal. Novembris.

Hermannus monachus et sacerdos. Sybrandus et Helwigius conversi. *Soror una.*

19 E.

XIV Kal. Novembris.

Hermannus et Iacobus conversi.

20 F.

XIII Kal. Novembris.

Dominus Paulus abbas Olivae^b. Eberhardus et Ludovicus conversi. *Soror una.*

21 G.

XII Kal. Novembris.

Ioannes monachus et sacerdos. Henricus conversus. *Sorores tres.*

22 A.

XI Kal. Novembris.

Nicolaus conversus. *Soror una.*

23 B.

X Kal. Novembris.

Ioannes monachus et sacerdos. Benedictus, Thidbodus et Ioannes conversi. Dominus Nicolaus Mylonius parochus et officialis Gedanensis, confrater noster, dedit duo analogia in medio chori ex aurichalco.

24 C.

IX Kal. Novembris.

Casparus monachus et sacerdos. Tilo conversus. *Soror una.*

25 D.

VIII Kal. Novembris.

Gottfridus monachus et sacerdos. Gerlacus et Nicolaus conversus. *Soror una.*

26 E.

VII Kal. Novembris.

Laurentius et Ioannes monachus et sacerdos. Henricus et Henricus conversi.

¹⁾ W D. dodała inną ręką taką uwagę: nostri modo abbates non sunt tam stulti.

²⁾ Cały ustęp burgeoiscm drukowany, choć znajdował się już w pierwotnym liber mortuorum, jest jednak dodatkiem późniejszym, jak to z wyrażenia qui creditur niewątpliwie wynika.

^{a)} Według tradycji oliwskiej poniosł śmierć męczeńską r. 1224 ^{b)} Obacz przyp. ^a na str. 19.

MONASTERII OLIVENSIS

33 Octo-
bris

F.	VI Kal. Novembris.	27
Conradus monachus et sacerdos. Ioannes monachus et sacerdos.		
G.	V Kal. Novembris.	28
Dominus Ioannes Kostka nominatus abbas Olivae ^a . Simon monachus et sacerdos.		
Ioannes conversus. <i>Sorores tres et conversa.</i>		
A.	IV Kal. Novembris.	29
Richardus, Conradus, Ioannes et Michael conversi. <i>Soror una.</i>		
B.	III Kal. Novembris.	30
Nicolaus monachus et sacerdos. Nicolaus conversus. Item occisus est Martinus conversus. <i>Soror una.</i>		
C.	Pridie Kal. Novembris.	31
Thomas, Ioannes et Thomas conversi. <i>Soror una.</i>		

N O V E M B E R.

Novem-
bris

D.	Kal. Novembris.	1
Heymo monachus et sacerdos. Martinus et Gerko conversi. <i>Soror una.</i>		
E.	IV Nonas Novembris.	2
Stephanus monachus et diaconus. <i>Sorores duae.</i>		
F.	III Nonas Novembris.	3
Nicolaus monachus. Aylardus novitius. Hentzko, Fridericus et Henricus conversi. <i>Soror una.</i>		
G.	Pridie Nonas Novembris.	4
Lidpertus conversus. <i>Sorores duae.</i>		
A.	Nonis Novembris.	5
Gottfridus monachus et sacerdos. Wulpertus conversus. Dominus Nicolaus presbyter, magister molendini apud sanctam Catharinam in Gdantz, dedit septingentos florenos anno 1480. <i>Soror una.</i>		
B.	VIII Idus Novembris.	6
Hermannus, Ioannes et Lambertus conversi.		
C.	VII Idus Novembris.	7
Dominus Stanislaus abbas Olivae ^b . Stephanus et Ioannes monachi et sacerdotes. Hermanus conversus. <i>Sorores duae.</i>		

^a) Był opatem w latach 1584—1588. ^b) Stanisław był opatem w latach od r. 1330 przynajmniej począwszy aż zapewne do r. 1356, w którym jego następcą

8	D.	VI Idus Novemboris.
	Michael monachus et sacerdos. Willompinus et Ioannes conversi. <i>Soror una.</i>	
9	E.	V Idus Novemboris.
	Theodoricus, Ioannes et Laurentius conversi. <i>Soror una.</i>	
10	F.	IV Idus Novemboris.
	Nicolaus, Herbortus et Nicolaus monachi et sacerdotes. <i>Soror una.</i>	
11	G.	III Idus Novemboris.
	Siffridus, Ioannes et Ioannes monachi et sacerdotes. Item Ioannes monachus et sacerdos obiit in carcere. Sicco et Meynardus conversi. <i>Soror una.</i>	
12	A.	Pridie Idus Novemboris.
	Vlludus et Ioannes conversi. <i>Sorores duae et cantrix.</i>	
13	B.	Idibus Novemboris.
	Albertus et Ioannes monachi et sacerdotes. <i>Soror una.</i>	
14	C.	XVIII Kal. Decemboris.
	Wilhelmus et Ioannes monachi et sacerdotes. Ioannes conversus et advocatus huius monasterii. <i>Soror una.</i>	
15	D.	XVII Kal. Decemboris.
	Nicolaus et Ioannes monachi et sacerdotes. Bruno, Conradus et Erasmus conversi. <i>Soror una.</i>	
16	E.	XVI Kal. Decemboris.
	Reynardus conversus; item occisus est Petrus conversus.	
17	F.	XV Kal. Decemboris.
	Ludbrandus conversus. <i>Sorores duae.</i>	
18	G.	XIV Kal. Decemboris.
	Iaricus et Alexius monachi et sacerdotes. Ditthardus, Hermannus et Gerardus conversi.	
19	A.	XIII Kal. Decemboris.
	Iacobus et Paulus monachi et sacerdotes. Theodoricus conversus.	
20	B.	XII Kal. Decemboris.
	Albertus monachus et sacerdos. Henricus conversus.	

Wessel został obrany. Że godność swoje złożył dobrowolnie, wynika stąd, że w dokumencie oliwskim z d. 5 Listop. r. 1356 występuje jako *Dominus Stanislaus antiquus abbas*. Tenże Stanisław jest autorem starszej kroniki oliwskiej. Ob. „Przewodnik nauk. i lit.” r. 1886 str. 289—301: „O dwóch nieznanych historykach polskich”.

C.	XI Kal. Decembris.	21
Dominus Nicolaus abbas Olivae ^{a)} .	Elmerus et Conradus. <i>Soror una.</i>	
D.	X Kal. Decembris.	22
Erasmus monachus et sacerdos.	Henricus et Conradus conversi. <i>Soror una.</i>	
E.	IX Kal. Decembris.	23
Ioannes monachus et sacerdos.	Petrus conversus.	
F.	VIII Kal. Decembris.	24
Ioannes monachus et sacerdos.	Nicolaus monachus et sacerdos.	
G.	VII Kal. Decembris.	25
Henricus monachus et sacerdos.	Sicco et Conradus conversi. Item obiit gene-	
	rosus dominus Nicolaus Koss ^{b)} , dedit nongentos florenos.	
A.	VI Kal. Decembris.	26
Dominus Ioannes abbas Olivae ^{c)} .	Nicolaus monachus et sacerdos. Eppo, Rot-	
marus et Gottfridus conversi. Item Ioannes conversus ordinis Carthusiensis.		
B.	V Kal. Decembris.	27
Paulus monachus et sacerdos.	Ulricus, Lupomyr et Ioannes conversi.	
C.	IV Kal. Decembris.	28
Dominus Gregorius Stoltzenfott abbas Olivae ^{d)} .	Ioannes et Ioannes monachi et	
sacerdotes.	Nicolaus, Martinus et Nicolaus conversi.	
D.	III Kal. Decembris.	29
Gerardus, Georgius et Ioannes monachi et sacerdotes.	Henricus et Lambertus	
conversi. <i>Sorores duae.</i>		
E.	Pridie Kal. Decembris.	30
Bernardus monachus et sacerdos.	Richardus conversus.	
D E C E M B E R.		Decem- bris
F.	Kal. Decembris.	1
Dominus Siffridus abbas Olivae ^{e)} .	Ioannes monachus et sacerdos. Ioannes insti-	
tor dedit 10 marcas.		

^{a)} Był opatem w latach 1395—1399. ^{b)} Według nagrobku w Oliwie: *obiit 1599,*
aetatis 60. ^{c)} Był opatem w latach 1440—1444. ^{d)} Był opatem w latach
1504—1528. ^{e)} Syfryd był opatem w latach 1379—1387.

2	G.	IV Nonas Decembris.
	Nicolaus, Ioannes et Georgius monachi et sacerdotes. Nicolaus et Hieronymus conversi.	
3	A.	III Nonas Decembris.
	Iacobus monachus et sacerdos. <i>Soror una.</i>	
4	B.	Pridie Nonas Decembris.
	Ioannes monachus et sacerdos. Arnoldus conversus.	
5	C.	Nonis Decembris.
	Dominus Hermanus abbas Olivae ^a . Paulus monachus et sacerdos. Czeslaus ¹ conversus.	
6	D.	VIII Idus Decembris.
	Reynoldus conversus; item Petrus conversus, qui occisus est in Zarnowicz. Euphrosyna Sokolowska coniunx domini Felicis Konarski ^b dedit 200 florenos. <i>Soror una.</i>	
7	E.	VII Idus Decembris.
	Gerbrandus conversus. <i>Soror una.</i>	
8	F.	VI Idus Decembris.
	Petrus monachus et sacerdos. Ioannes conversus.	
9	G.	V Idus Decembris.
	Eyluardus et Geltetus conversi.	
10	A.	IV Idus Decembris.
	Bano, Vilkinus et Ioannes conversi.	
11	B.	III Idus Decembris.
	Dominus Iacobus quondam abbas Olivae ^c . Ioannes et Ioannes monachi et sacerdotes. Remfridus, Walterus et Wibrandus conversi.	
12	C.	Pridie Idus Decembris.
	1586. Stephanus I rex Poloniae. Dominus Petrus quondam abbas Olivae et postmodum praepositus Zarnovicensis, dictus Smitzinghe ^d . Wiso et Henricus conversi.	

1) W D. Czelaus.

^{a)} Herman był opatem w latach 1283 i 1284. ^{b)} Feliks Konarski był bratem opata Dawida (1589—1616). ^{c)} Był opatem około r. 1405. ^{d)} Był opatem oliwskim w latach 1499—1500.

MONASTERII OLIVENSIS

37 Decembris

D.	Idibus Decembris.	13
Ioannes conversus. <i>Sorores duae.</i>		
E.	XIX Kal. Ianuarii.	14
Henricus monachus et sacerdos. Henricus conversus.		
F.	XVIII Kal. Ianuarii.	15
Conradus monachus et sacerdos. Echardus conversus. <i>Soror una.</i>		
G.	XVII Kal. Ianuarii.	16
Dominus Alexander abbas Olivae ^a . Henricus et Iacobus conversi. <i>Priorissa, sorores tres.</i>		
A.	XVI Kal. Ianuarii.	17
Hilligerus conversus. <i>Sorores duae.</i>		
B.	XV Kal. Ianuarii.	18
Hermannus, Stephanus et Conradus monachi et sacerdotes.		
C.	XIV Kal. Ianuarii.	19
Vizo et Mattheus monachi et sacerdotes. Sibrandus et Hermannus conversi.		
D.	XIII Kal. Ianuarii.	20
Richardus conversus. <i>Soror una.</i>		
E.	XII Kal. Ianuarii.	21
Ethlerus et Gottskalcus conversi. Item Georgius advocatus huius monasterii, conversus.		
F.	XI Kal. Ianuarii.	22
Dominus Albertus ¹ abbas Olivae ^b . Ioannes monachus et sacerdos. Canonici Insulenses ^c dederunt 10 marcas.		
G.	X Kal. Ianuarii.	23
Elgerus et Naposnaw conversi. Item Ioannes Kilffer conversus ordinis Carthusianorum.		
A.	IX Kal. Ianuarii.	24
Ioannes monachus et sacerdos. <i>Sorores duae.</i>		

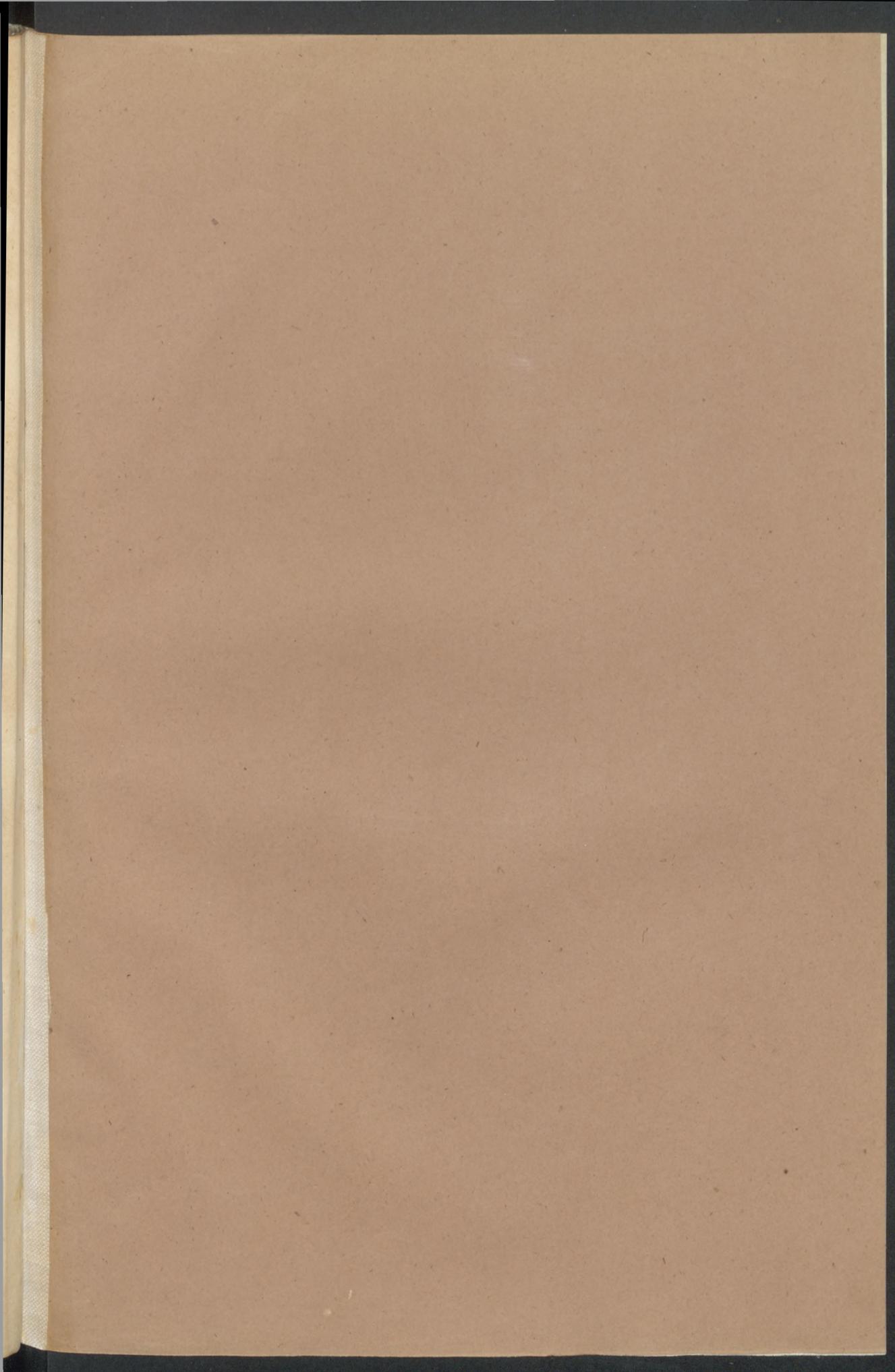
¹⁾ w D. Abbertus.^{a)} Był opatem w latach 1313—1320. ^{b)} Prawdopodobnie ten, który był opatem w latach 1249—1259. ^{c)} Insula s. Mariae t. j. Kwidzyn.

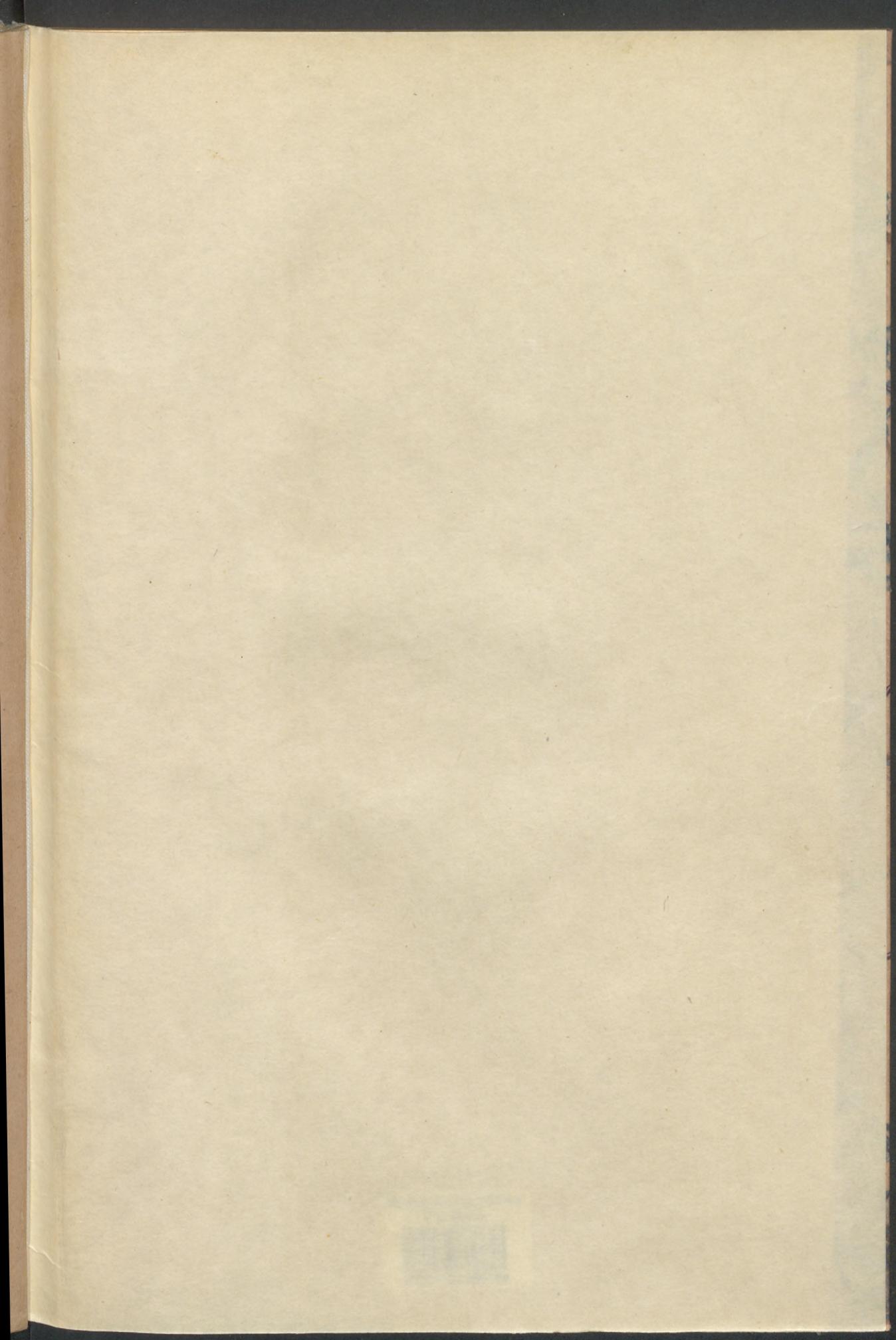
Decembris 38

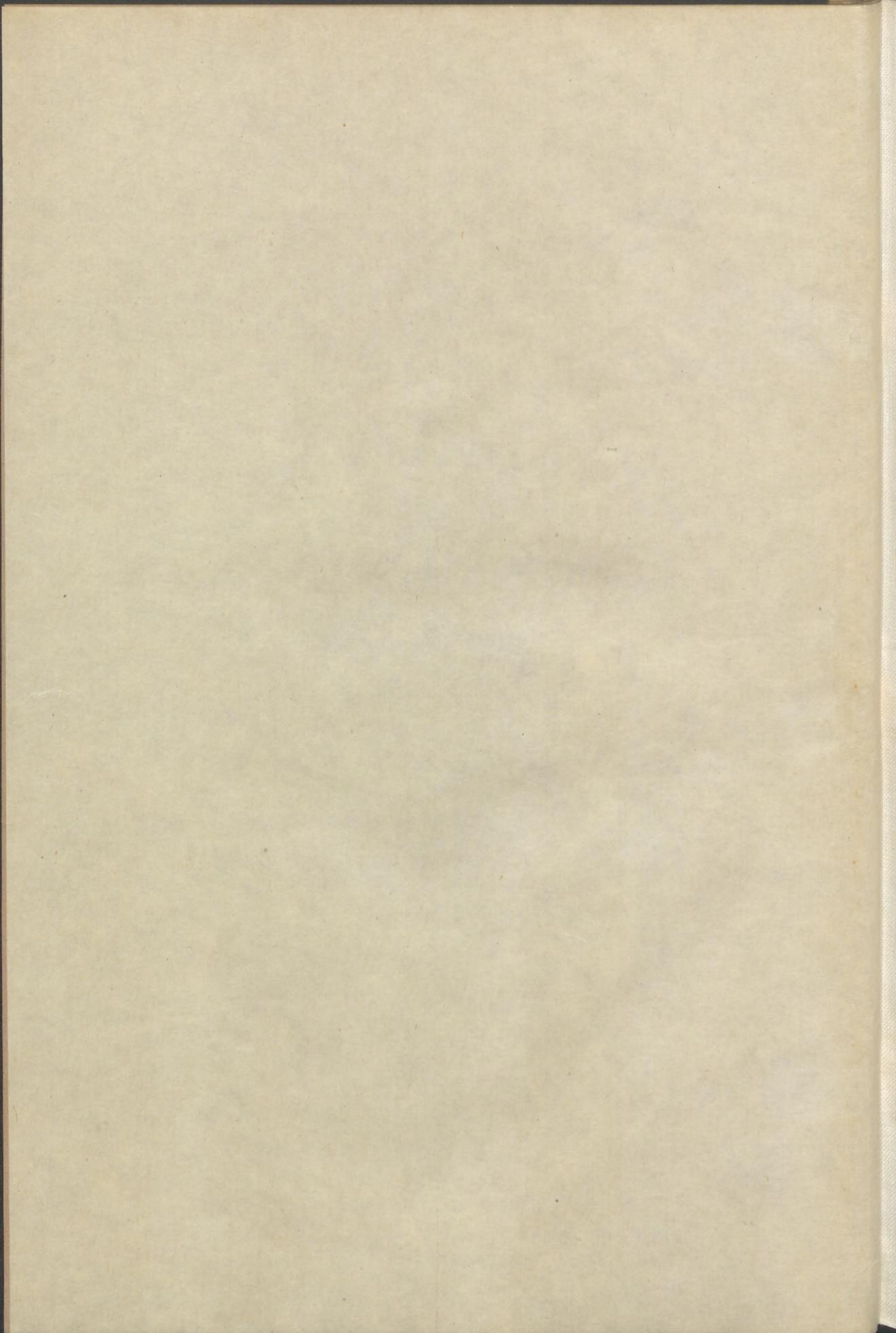
LIBER MORTUORUM MONASTERII OLIVENSI

- 25 B. VIII Kal. Ianuarii.
Anno 1295 dux Mystinus filius Svantopolci, fundator. Petrus, Ioannes et
Henricus monachi et sacerdotes. Sibrandus et Simon conversi. *Soror una.*
- 26 C. VII Kal. Ianuarii.
Sibrandus et Martinus conversi. *Soror una.*
- 27 D. VI Kal. Ianuarii.
Heidenricus et Nicolaus monachi et sacerdotes. Ioannes conversus. *Sorores tres.*
- 28 E. V Kal. Ianuarii.
1217. Subislaus dux Pomeraniae, Samborii ducis filius. Georgius Sylvanus mo-
nachus et sacerdos. *Soror una.*
- 29 F. IV Kal. Ianuarii.
Baltazar prior huius monasterii. *Sorores duae.*
- 30 G. III Kal. Ianuarii.
Florianus monachus et sacerdos anno 1614. Ioannes conversus.
- 31 A. Pridie Kal. Ianuarii.
Conradus et Henricus conversi. *Soror una.*

PL

Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001024258164

489601

